

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «БЕНДРИТ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 1661/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

10 грудня 2009 року

ОСТАТОЧНЕ

10/03/2010

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Його текст може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Бендрит проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,

Рената Ягер (Renate Jaeger),

Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),

Марк Віллігер (Mark Villiger),

Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre),

Здравка Калайджієва (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,

Михайло Буроменський (Mykhaylo Buromenskiy), *суддя ad hoc*,

та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 17 листопада 2009 року, виносить таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 1661/04), поданою проти України до Суду 2 грудня 2003 року громадянином України Олексієм Васильовичем Бендритом (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція). Заявника представляв п. В. С. Бендрит, його батько.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Юрієм Зайцевим.

3. 19 січня 2009 року Голова п'ятої секції вирішив направити заяву Уряду. Також було вирішено розглядати заяву по суті одночасно з питаннями щодо її прийнятності (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ЩОДО ФАКТІВ**I. ПРОВАДЖЕННЯ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ПОЗОВОМ ЗАЯВНИКА**

4. Заявник народився у 1977 році та проживає у смт Турбів, Україна.

5. У невизначену дату було порушено кримінальну справу за обвинуваченням пана Л., який заподіяв тілесне ушкодження заявнику.

6. 1 лютого 1999 року заявник звернувся до Липовецького районного суду Вінницької області (далі — суд) з цивільним позовом до пана Л. про відшкодування завданої йому матеріальної та моральної шкоди.

7. 18 серпня 1999 року суд визнав пана Л. винним у нанесенні тілесного ушкодження заявнику та призначив йому покарання у вигляді 2 років позбавлення волі. Цим же вироком пана Л. було звільнено від відбування покарання відповідно до Закону «Про амністію». Суд також частково задовольнив цивільний позов заявника.

8. 6 жовтня 1999 року Вінницький обласний суд¹ скасував вирок від 18 серпня 1999 року та направив справу на новий розгляд.

9. 18 грудня 2000 року суд визнав пана Л. винним у нанесенні тілесних ушкоджень заявнику та призначив йому покарання у вигляді одного року виправних робіт. Його було звільнено від відбування покарання відповідно до Закону «Про амністію». Цим же вироком суд частково задовольнив цивільний позов заявника.

10. 31 січня 2001 року Вінницький обласний суд скасував вирок від 18 грудня 2000 року в частині задоволення цивільного позову заявника та направив справу в цій частині на новий розгляд. Цією ж ухвалою суд залишив без змін іншу частину вироку.

11. 8 серпня 2001 року Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника на рішення судів нижчих інстанцій.

12. 26 березня 2003 року суд частково задовольнив цивільний позов заявника і присудив йому 1731,11 гривень відшкодування матеріальної шкоди та 3000 гривень відшкодування моральної шкоди.

13. 23 червня 2003 року апеляційний суд Вінницької області скасував рішення від 26 березня 2003 року, а справу направив на новий розгляд.

14. 2 грудня 2003 року заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду України.

15. 27 лютого 2006 року Верховний Суд України виніс остаточне рішення у справі, яким залишив без змін рішення від 26 березня 2003 року.

16. Заявник звернувся із заявою про перегляд ухвали Верховного Суду України у зв'язку з винятковими обставинами. 26 лютого 2007 року Верховний Суд України відмовив у допуску скарги до провадження у зв'язку з винятковими обставинами.

II. ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ ВІД 26 БЕРЕЗНЯ 2003 РОКУ

17. 17 травня 2007 року відділом державної виконавчої служби Липовецького районного управління юстиції Вінницької області було відкрито виконавче провадження щодо рішення від 26 березня 2003 року.

18. У невизначену дату заявник звернувся до Вінницького окружного адміністративного суду із скаргою на бездіяльність

¹ 3 червня 2001 року — апеляційний суд Вінницької області.

державних виконавців щодо виконання рішення від 26 березня 2003 року. 24 грудня 2007 року суд відмовив у розгляді скарги заявника, оскільки справа не була підсудна цьому суду. У своїй ухвалі суд вказав, що заявник мав право оскаржити бездіяльність державних виконавців до Липовецького районного суду Вінницької області. Заявник подав апеляційну скаргу на ухвалу від 24 грудня 2007 року. 7 квітня 2009 року Київський апеляційний адміністративний суд відмовив у розгляді скарги. Заявник подав касаційну скаргу. Провадження у Вищому адміністративному суді і досі триває.

19. Рішення від 26 березня 2003 року залишається невиконаним через відсутність коштів у пана Л.

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

20. Заявник скаржився на те, що тривалість провадження за позовом про відшкодування шкоди була несумісною з вимогою «розумного строку», передбаченою пунктом 1 статті 6 Конвенції, у якому зазначено наступне:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

A. Щодо прийнятності

21. Уряд стверджував, що за пунктом 1 статті 6 Конвенції має розглядатись тільки те провадження, яке тривало після 31 січня 2001 року, коли Вінницьким обласним судом було залишено без змін вирок, винесений пану Л.

22. Заявник не погодився.

23. Суд зазначає, що заявник пред'явив цивільний позов до пана Л. у ході розгляду кримінальної справи за обвинуваченням пана Л. та вимагав відшкодування за нанесені тілесні ушкодження, які були підставою кримінальної справи. Суд вважає, що провадження, яке розглядається, підпадає під дію статті 6 Конвенції (див. рішення у справі «Баглай проти України» (*Baglay v. Ukraine*), №22431/02, п. 25, від 8 листопада 2005 року). Таким чином, Суд відхиляє заперечення Уряду.

24. Суд зазначає, що ця скарга не є очевидно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що вона не є неприйнятною за будь-яких інших підстав. Отже, вона визнається прийнятною.

В. Щодо суті

25. Уряд висловив заперечення щодо скарги заявника. Він стверджував, що деякі затримки у провадженні були зумовлені заявником та паном Л., а також що не було періодів бездіяльності, відповідальність за які може бути покладена на державні органи.

26. Заявник не погодився.

27. Суд зазначає, що період, який має розглядатись, почався 11 лютого 1999 року та закінчився 27 лютого 2006 року, коли Верховний Суд України виніс остаточне рішення. Відповідно зазначене провадження тривало більш ніж сім років. Справу було розглянуто судами трьох інстанцій.

28. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження визначається з урахуванням обставин справи і з урахуванням наступних критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних державних органів, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед іншого, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], № 30979/96, п. 43, ЄСПЛ 2000-VII).

29. У цій справі не вбачається, що предмет розгляду був особливо складним або що будь-які затримки були зумовлені заявником. Суд зазначає, що провадження було досить важливим для нього.

30. Суд вважає, що за низку затримок (зокрема, повернення справи на новий розгляд та тривалий розгляд касаційної скарги заявника у Верховному Суді України) відповідальність несе держава.

31. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які порушують питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див. згадані вище рішення у справах *Фрідлендер* (*Frydlender*), п. 46, та *Баглай* (*Baglay*), п. 33).

32. Розглянувши всі матеріали, які були надані, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на практику Суду з цього питання Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

33. Заявник скаржився за статтями 6 та 13 Конвенції на те, що покарання, призначене пану Л., було надто м'яким, та що присуджене заявнику відшкодування було недостатнім. У своїй заяві він також скаржився без посилання на статті Конвенції або протоколів до неї на невиконання рішення про стягнення з пана Л. на користь заявника відшкодування шкоди. Крім того, на тих же підставах він скаржився за статтею 2 Конвенції.

34. Уважно розглянувши решту тверджень заявника, виходячи з сукупності наявних матеріалів та в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, Суд не встановив жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

35. Відповідно ця частина заяви має бути визнана неприйнятною як очевидно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

36. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

A. Шкода

37. Заявник вимагав 4731,11 гривень відшкодування матеріальної шкоди та 20 000 євро відшкодування моральної шкоди.

38. Уряд висловив заперечення щодо вимог заявника.

39. Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та заявленою матеріальною шкодою; і тому він відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку на засадах справедливості відповідно до статті 41 Конвенції, Суд вважає за доцільне присудити заявнику 1200 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

40. Заявник вимагав 2121,11 гривень (приблизно 185 євро) відшкодування судових витрат. На підтвердження своєї вимоги він надав, *inter alia*, квитанцію як доказ сплати 1150 гривень (приблизно 100 євро) адвокату за допомогу в підготовці своїх зауважень до Суду

та поштову квитанцію на суму 21,11 гривень (приблизно 2 євро) за відправку листа до Суду.

41. Уряд не мав заперечень щодо відшкодування заявнику поштових витрат у розмірі 21,11 гривень. Він висловив заперечення щодо решти вимог з цього приводу.

42. Згідно із практикою Суду заявник може отримати відшкодування витрат, якщо буде доведено, що вони були дійсно понесені, були необхідними та розумними щодо розміру. В даній справі, з огляду на наявну інформацію та зазначені критерії, Суд вважає за необхідне присудити заявнику 110 євро.

С. Пеня

43. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу стосовно надмірної тривалості провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятною;
2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*, що:
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявнику 1200 (одну тисячу двісті) євро відшкодування моральної шкоди, а також 110 (сто десять) євро відшкодування судових витрат. Ці суми мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу плюс будь-який податок, який може бути стягнуто із зазначених сум;
 - (б) зі спливом вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 10 грудня 2009 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія Вестердік
(*Claudia Westerdiek*)
Секретар

Пеер Лоренцен
(*Peer Lorenzen*)
Голова